

INTERNATIONAL JOURNAL OF FIELD EDUCATION

Primary School First Grade Students' Parents' Metaphorical Perception of the Concepts of "Primary School" and "Primary School Teacher"

Hümeýra UYSAL¹

Marmara University, Institute of Educational Sciences
<https://orcid.org/0000-0003-4805-8079>

Alper YORULMAZ²

Muğla Sıtkı Koçman University, Faculty of Education, Department of Elementary Education
<https://orcid.org/0000-0003-2832-6793>

ABSTRACT

Establishing family-school relationship is important for the success of students and in the establishment process of this relationship, parents' views of the school are important. The concepts of primary school and primary school teacher are the concepts first encountered by parents in the educational processes. The cognitive functions they have constructed in relation to these concepts are important and they express these concepts formed in their cognition through linguistic tools. The use of mental images (metaphors) for revealing linguistic accounts occurring in parents in relation to these concepts is important for making sense. As primary school and primary school teacher are concepts very similar to each other for students just beginning primary school, metaphors to be produced about both concepts are thought to be useful for conducting a holistic evaluation. The purpose of the current study is to determine the perceptions of parents having children attending the first grade of primary school about the concepts of primary school and primary school teacher. The current study was designed with the basic qualitative research methods. In the selection of the sample for the study, the criterion sampling method, one of the purposive sampling methods, was used. The study group of the current study is comprised of 63 parents having children attending the first grade of primary school in 2019-2020 school year. In order to elicit the participants' perceptions of these concepts, a form consisted of two open-ended questions was used as the data collection tool. The following statements in the form "I liken primary school to because" and "I liken the primary school teacher to because" were asked to be completed by the participants. The data collected were analyzed with the content analysis method and then interpreted. As a result of the study, the participants' perceptions of the concepts of primary school and primary school teacher were found to be positive.

Key Words: Primary school, primary school teacher, metaphor, parent.

ARTICLE INFO

Received: 102.05.2020

Published online:

20.06.2020

This article is presented as oral statement at the 2nd International Elementary Education Congress.

¹ PhD. Student, humeyrauysal1@gmail.com

² Res. Asist. Dr. alperyorulmaz@mu.edu.tr

İlkokul Birinci Sınıf Öğrenci Velilerinin “İlkokul” ve “Sınıf Öğretmeni” Kavramlarına İlişkin Metaforik Algıları

Hümeysra UYSAL¹

*Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü
https://orcid.org/0000-0003-4805-8079*

Alper YORULMAZ²

*Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü
https://orcid.org/0000-0003-2832-6793*

ÖZET

Öğrencinin başarılı olması için okul ve aile işbirliğinin kurulması, bu işbirliğinin kurulması sürecinde de okula yönelik velilerin bakış açısı önemlidir. İlkokul ve sınıf öğretmeni kavramları velilerin eğitim süreçlerinde karşılaştıkları ilk kavramlardır. Bu kavramlara yönelik oluşturdukları bilişsel fonksiyonlar önemli olup bilişlerinde oluşan bu kavramları da dilsel anlatımlar ile ifade etmektedirler. Velilerde bu kavramlara ilişkin oluşan dilsel anlatımları ortaya koymada zihinsel imgelerin (metaforlar) kullanılması anlamlandırma için önemlidir. İlkokul ve sınıf öğretmeni birinci sınıfa yeni başlayan bir öğrenci için birbirine çok yakın iki kavram olduğundan dolayı her iki kavram için üretilecek olan mecazların bütüncül bir değerlendirme yapmak için faydalı olacağı düşünülmüştür. Araştırmanın amacı; ilkokul birinci sınıfta öğrencisi olan velilerin, ilkokul ve sınıf öğretmeni kavramına ilişkin algılarının belirlemektir. Araştırma temel nitel araştırma desenleni kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunun belirlenmesinde amaçsal örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Çalışma grubu, 2019 – 2020 eğitim öğretim yılında birinci sınıfta öğrencisi bulunan 63 veliden oluşmaktadır. Katılımcıların belirlenen kavramlarla ilgili algılarının ortaya konulması amacıyla veri toplama aracı olarak iki adet açık uçlu sorudan oluşan bir form kullanılmıştır. Formda yer alan “*İlkokulu benzetirim; çünkü*” ve “*Sınıf öğretmenini benzetirim; çünkü*” ifadelerinin katılımcılar tarafından tamamlanması istenmiştir. Anket sorularında yer alan veriler, içerik analizi tekniği ile analiz edilmiş ve yorumlanmıştır. Araştırma sonucunda katılımcıların ilkokul ve sınıf öğretmeni kavramına yönelik algılarının olumlu yönde olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: İlkokul, Sınıf Öğretmeni, Metafor, Veli

MAKALE BİLGİSİ

*Alınma Tarihi:02.05.2020
Çevrimiçi yayınlanma tarihi: 20.06.2020*

Bu çalışma 2. Uluslararası Temel Eğitim Kongresinde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

¹ Doktora Öğrencisi, humeyrauysal11@gmail.com

² Araştırma Görevlisi Doktor, alperyorulmaz@mu.edu.tr

GİRİŞ

Geleceğin toplumu, bilgi çağı insanlarından meydana gelecek ve bilgi toplumu olacaktır. Bilginin önemli olmasından dolayı, eğitim olgusuna her zamankinden daha fazla değer verilmesi gerekecektir. Eğitimin temel amacı, buldukları ülkelerin genel yapısına uygun olarak bireyleri yetiştirme böylece ülkenin gelişimini desteklemektir (Koç, 2014).

Öğrenme, kişinin hayatı boyunca her zaman ve her mekânda var olan bir olgu ve bir süreçtir. Öğrenmenin gelişi güzellikten kurtularak bir sisteme bağlanması; gerek bireye istenen şeyleri öğretme girişimleri, gerek bir ekonomi sağlama gayesiyle eğitim ve öğretimin planlı olması istenmiştir. Bu planlı öğrenme olayını gerçekleştirmek üzere, okul adı verilen kurumlar oluşturulmuştur (Balcı, 2007). Ülkenin gelişimini ve kalkınmasını sağlayacak olan bilgi toplumundaki bireyleri yetiştirecek olan kurumlar okullardır. İşbirliğine dayalı etkinliklerin düzenlendiği, karşılıklı etkileşimin olduğu sosyal bir örgüt olan okul, eğitimin en işlevsel parçasıdır (Göksoy, 2018; Sezgin, 2013'den akt. Özdemir ve Orhan, 2019),

Okul; önceden belirlenmiş eğitim hedeflerine ulaşma doğrultusunda, öğrencilere gerekli olan bilgi, beceri, tutum ve davranışları uzman eğitimciler aracılığıyla planlı ve belli bir süre içinde kazandırılan ortamdır (Başaran, 2007). Eğitim sisteminin genel ve özel amaçlarının temel ilkelere bağlı kalınarak öğrencilere aktarıldığı eğitim örgütü okuldur (Şirin, 2009). Okul, önceden belirlenmiş amaç ve hedefler doğrultusunda büyük bir toplumsal sorumluluk üstlenmekte ve öğrenciyi çok yönlü, çok boyutlu ve çok amaçlı yetiştirerek; onu bireysel, ailesel, kuramsal ve toplumsal hayata ilişkin rollere hazırlamaktadır (Saritaş, 2001). Öğrencilerin öğrenme istek ve heyecanlarının düşmesini önlemek, onların öğrenme güdüsünün, heyecanını, isteklerini en üst düzeye çıkarmak okulun en temel görevidir (Turan, 2015). Geleneksel anlamda okul ise; bir gencin yetişkin olarak oynayacağı rolü kabullenmesini, genci meşgul etmeyi, iş alanına girmesine hazırlamayı, toplumun sosyal ve kültürel değerlerinin kazandırılmasını, toplumsallaşmayı, geleneklerde, inançlarda, toplumda yaşamak için gereken yetenekleri geliştirmeyi ve genci gerekli konulara getirmeyi, genci çeşitli iş kollarında mesleğe yönlendirmeyi amaçlamaktadır (Özdemir, 2000). Bugünün okulları, uygun fiziki koşullara, mesleğinde uzman ve insan ilişkilerinde başarılı öğretmenlere sahip, toplumla iyi ilişkileri olan ve öğrenme-öğretmeyi dört duvar arasında hapsedmeden ve içinde bulunduğu toplumun sağlamış olduğu tüm imkânları kullanarak aile ile işbirliğini en yüksek düzeyde gerçekleştiren, kapsamlı ve karmaşık programları, çok daha fazla özel yetenekler ve bu yetenekleri istenilen zaman ve yerde hazır bulunduran bir kurum formundadır (Oktay, 2007; Aydın, 2005).

Okul tek başına başarıyı sağlamak için yeterli değildir. Bunu sağlamak için paydaşlara ihtiyacı vardır. Bunlar; okul lideri, öğretmen, aileler ve topluluk üyeleridir. Bu paydaşlar ile sağlanan iş birliği sayesinde öğrencinin ve okulun başarı kapasitesi artacaktır (Bean, 2020). Okullarda nitelikli, başarılı kişileri yetiştirecek olan en önemli paydaş ise öğretmendir.

Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 43. maddesine göre ise öğretmenlik, "devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleği" olarak tanımlanmıştır (MEB, 1973). Sünbül (2002) öğretmenliği; içinde yaşadığı toplumun eğitim anlayışlarını ortaya koyan, çeşitli uygulamalarla bu anlayışları etkileyen ve eğitimde uzmanlık çalışmalarından ya da bilimsel araştırmalardan yararlanan önemli bir kişi olarak ifade etmiştir (akt. Çakmak, 2019). Bek'e (2007) göre öğretmen; resmi veya özel eğitim kurumlarında öğrencilerin öğrenme yaşantılarına rehberlik etmek veya yön vermekle görevlendirilmiş ve bu amaçla yetiştirilmiş kimse şeklindedir. Öğrencilerle beraber eğitsel üretim yapan öğretmen; etkili öğrenme ortamı oluşturan, öğrenciler ve velilerine rehberlik eden, genel kültür sahibi ve alanında uzman kişidir. Koç (2014), öğretmenleri kendi mesleki birikimlerinin yanı sıra kişisel niteliklerinin de bir o kadar önem kazandığı uzun bir süreç dâhilinde; gelecek nesilleri

ve buna bağılı olarak ülke yapısını belirleyen ve değiştiren toplum mimarları olarak tanımlamıştır.

Milli Eğitim Bakanlığı (2017) öğretmen yeterliliklerini “mesleki bilgi”, “mesleki beceri” ve “tutum ve değerler” olarak ifade etmiştir. Öğretmenlik yeterliliğine ilişkin yapılan bir başka çalışmada, öğretmen yeterliliği farklı sınıflarda çalışabilme beceresi ve teori ile pratiği birleştirme becerisi olarak belirtmişlerdir (du Plessis vd., 2020). Öğretmenin en temel görevi; farklı öğretim yöntem ve tekniklerini kullanarak derste vermek istediğini öğrencinin algılayabileceği şekilde verebilmesi, bilgi ve kavrama gibi alt düzeyde bilişsel boyutla beraber analiz ve sentez gibi üst düzey bilişsel seviyelere ağırlık verebilmesi, öğrencilere rehber olabilmesi, öğrencilerin eleştirel düşünmesini sağlaması ve öğrenciye etkili çalışma ve etkili öğrenme yollarını gösterebilmesidir (Demirel, 2003). Öğretmen öğrencilerine etkili bir ders anlatırken: yetenekleri, becerileri ve yaratıcılığı ile kurumda ya da toplumda dönüşümü, değişimi ve gelişimi sağlar, etki bırakır; öğrencilerinin bilgi, beceri, yeteneklerini ortaya çıkarır; öğrencilerine geçmiş-bugün-gelecek sarmalında tecrübelerini aktararak onlara “ilham kaynağı” olur (Büyükkaya, 2019).

Eğitim sürecinin etkili ve verimli bir şekilde sürdürülmesinde okul, öğretmen ve veli ayrılmaz bir parçadır. Bu paydaşlarının birbiri hakkındaki olumlu veya olumsuz duygu ve düşünceleri öğrencileri ve eğitimi etkilemektedir. Eğitimin etkililiği için velilerin, okul ve öğretmen hakkındaki düşüncelerini belirlemek önemlidir. Olayların oluşumu ve işleyişi hakkında düşüncelerimizi yapılandıran, yönlendiren ve kontrol eden en güçlü zihinsel araçlardan biri olarak ifade edilen metaforlar bu durumun açıklamasında etkili olduğu ifade edilmektedir (Saban, 2004). Kişiler var olan bilgisi, becerisi, tutumları ile soyut kavramlar ile bilinen somut varlıklar arasında ilişki kurarlar ve düşüncelerini ifade etmenin bir yolu olarak metaforik yapılar oluştururlar (Saban, Kobekir ve Saban, 2005).

Metafor, Fransızca kökenli métaphore kelimesinden dilimize geçmiş olup anlamı “mecaz” demektir (TDK, 2011). Aykaç ve elik (2014) metaforları, kavramların anlaşılmasında zihinsel süreçleri düzenlemek adına günlük hayatımızda bilinçli ya da bilinçsiz olarak sıklıkla kullandığımız, benzetmeler aracılığıyla anlamlandırma ve somutlaştırma araçları olarak tanımlamaktadırlar. Ritchie (2013) metaforları, bir sözcüğün gerçek anlamından başka bir anlamıyla kullanılması veya bir düşüncenin diğeri ile karşılaştırılması ya da görünür olmayan bir benzetmenin ortaya konulması olarak ifade etmektedir. Saban (2008) metaforların kavramlar hakkında sınırlar yaratmasına ve kavramların çeşitli özelliklerinin göz ardı edilmesine neden olmasına rağmen kişinin karmaşık ve açıklaması güç bir olguyu veya objeyi daha kolay ifade etmede veya açıklamada kullanılan önemli bir araç olduklarını belirtmiştir. Guerrero ve Villamil (2002) ise metaforu, bir alana ait karmaşık ifadeleri anlatmak ve bu ifadeleri anlamayı kolaylaştıracak bilgileri, bu ifadelere yansıtılmak için kullanılan araçlar olarak tanımlamaktadır. Thomas ve Beauchamp’a (2011) göre metafor, kişi her kavramı açıklamaya yetecek kelime dağarcığına sahip değildir ve bu durumda bir kişiden belirli bir kavramı, durumu ya da olguyu açıklaması istendiğinde kişi o durum ya da kavramın açıklanmasında bildiği kelimeleri kullanarak metaforik düşünce biçimini kullanacaktır. Metaforlar, dilin ve yaratıcılığın önemli bir özelliğini ortaya çıkarmaktadırlar. Metaforlar insanların, dünyayı ve gerçeği algılama düzeyi, biçimi ve düşüncesidir (Kıral, 2015). Mohammed, Ferzandi ve Hamilton (2010) metaforların bir çeşit iletişim aracı olduğunu ve insanların iç dünyasını ve deneyimlerini köprü aracılığıyla birbirine bağladığını ifade etmişler ve gerçekliğine ve düşüncelerine önderlik ettiğini ayrıca iç dünyanın yansıtılmasında kişiye yardımcı olduğunu da belirtmişlerdir. Lakoff ve Johnson (1980) metaforları, olay ya da olguların yeterli biçimde anlaşılmasını sağlayan önemli bir anahtar olarak ifade etmektedirler. Mecazi olan bu süreç bilişsel yapı ile ilgili olarak bilinçsizce

ortaya çıkmakta ancak insanların yaşamında iletişim aracı olarak önemli rol oynamaktadırlar (akt. Kıral, 2015).

Bireylerin kavramlar hakkındaki düşüncelerinde, algılarında bilgi sahibi olmamız amacıyla metaforlar kullanılmaktadır. İlkokula yeni başlayan öğrencilerin velilerinin ilkökul ve öğretmen kavramına ilişkin algılarını belirlemek eğitim sürecinin etkili ve verimli olarak sürdürülmesinde ve değerlendirilmesinde önemlidir. Bu sebepten dolayı araştırmamızda ilkökula yeni başlayan öğrencilerin velilerinin ilkökul ve öğretmen hakkındaki algılarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda aşağıda yer alan problem durumlarına cevap aranmıştır.

1. İlkokul birinci sınıf öğrenci velileri ilkökula ilişkin algılarını hangi metaforlar ve gerekçeleri kullanarak ifade etmişlerdir?

2. İlkokul birinci sınıf öğrenci velilerinin sınıf öğretmenine ilişkin algılarını hangi metaforlar ve gerekçeleri kullanarak ifade etmişlerdir?

YÖNTEM

Araştırma Modeli

İlkokul birinci sınıf öğrenci velilerinin ilkökul ve sınıf öğretmeni kavramlarına ilişkin sahip oldukları algıların metaforlar kullanılarak belirlenmesinin amaçlandığı bu çalışma betimsel olarak tasarlanmış olup metaforik veri analizi kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Nitel araştırma çerçevesinde metaforlar kavramlarına ilişkin güçlü ve zengin bulgular elde etmeyi, sosyal gerçekliği algılamayı ve anlamayı sağlayan, betimleme yapmamızı olanaklı hale getiren veri toplama araçlarıdır (Patton, 2014; Yıldırım ve Şimşek, 2016). Metaforik algıları ortaya çıkarmayı amaçlayan bu araştırmada temel nitel araştırma deseni kullanılmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2019-2020 eğitim öğretim yılında Muğla ili Mentеше ilçesinde özel ve devlet ilkökulunda birinci sınıfa başlayan 63 öğrencinin velisi oluşturmuştur. Çalışma grubunun belirlenmesinde amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Bu örnekleme yönteminde temel anlayış araştırmacılar tarafından ya da önceden hazırlanmış bir dizi ölçütü karşılayan bütün durumların çalışılması üzerine kurgulanmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Çalışma grubunun belirlenmesinde, ilkökula yeni başlayan öğrencilerinin olması ve daha önce okula gitmiş çocuklarının olmaması ölçütleri dikkate alınmıştır. Bu ölçütlerin dikkate alınmasında ilkökul birinci sınıfa yeni başlayan öğrencilerin velilerinin, öğrenci velisi olarak okula ilişkin yaşantılarının daha önce olmamasıdır. Çalışma grubunda yer alan öğrencilerin 31'i kız, 32'si erkektir. Öğrencilerin, 5'i devlet okula, 58'i özel okula devam etmekte olup, 50'si okul öncesi eğitim almış, 13'ü okul öncesi eğitim almamıştır.

Veri Toplama Aracı

Araştırmaya ilişkin veriler, araştırmacılar tarafından hazırlanan kişisel bilgiler formu ve yarı yapılandırılmış iki sorudan oluşan metafor formuyla elde edilmiştir. Hazırlanan kişisel bilgi formunda araştırmaya katılan velilerin öğrencilerinin cinsiyetlerini, devam ettikleri okul türünü ve okul öncesi eğitim alma durumunu belirlemeyi amaçlayan sorular yer almaktadır. Metafor formunda ise ilkökul birinci sınıf öğrenci velilerinin ilkökul ve sınıf öğretmeni kavramlarına yönelik zihinsel imgelerini belirlemek amacıyla “İlkokul gibidir. Çünkü” ve “Sınıf öğretmeni gibidir. Çünkü” cümleleri yer almaktadır. Metafor çalışmalarında “gibi” kavramı doğrultusunda metaforun konusu ile metafor kaynağı arasındaki ilişki ortaya koymaya çalışılmakta olup, “çünkü” kavramı ile oluşturulan metafora yönelik gerekçe oluşturulması amaçlanmıştır (Saban, 2009).

Verilerin Analizi

İlkokul birinci sınıf öğrenci velilerinin ilkökul ve sınıf öğretmeni kavramına yönelik oluşturdukları metaforlara ilişkin oluşturulan formlardan elde edilen veriler içerik analizi yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir. İçerik analiz sürecinde elde edilen ham veriler anlamlandırılarak belirli bir çerçeve doğrultusunda kod ve kategoriler meydana getirilerek somutlaştırma amaçlanmaktadır (Patton, 2002). Metafor analiz sürecinde Saban (2009) tarafından belirtilen adlandırma, eleme ve arıtma, kategori geliştirme, geçerliği ve güvenilirliği sağlama aşamaları dikkate alınmıştır. Adlandırma aşamasında çalışma grubunda yer alan velilerden elde edilen bütün metaforlar alfabetik olarak listelenmiştir. Eleme ve arıtma aşamasında metaforun konusu, metaforun kaynağı ve metaforun konusu ile kaynağı arasındaki ilişki dikkate alınarak gözden geçirilmiş anlamsız olan metaforlar analiz sürecinden çıkartılmıştır. Eleme aşaması sonucunda “ilkokul” kavramına yönelik 50, “sınıf öğretmeni” kavramına yönelik 52 metafor kalmış olup bu metaforlar üzerinden analiz devam etmiştir. Kategori geliştirme aşamasında “ilkokul” kavramına ilişkin kalan 50 metafor 6, “sınıf öğretmeni” kavramı için kalan 52 metafor 5 kategori altında toplanmıştır. İlkokul kavramına ilişkin; *büyüme ve olgunlaşma yeri, sevgi ve dayanışma yeri, bilgi ve aydınlanma yeri, hoş ve güzel bir yer, bilinmez bir yer, kültürlenme ve şekillendirme yeri* kategorileri oluşturulmuştur. Sınıf öğretmeni kavramına ilişkinde; *bilgi verici ve besleyici, seven ve koruyan, yetiştirici ve şekillendirici, çalışkan ve mücadeleci, yol gösterici ve yönetici* kategorileri belirlenmiştir. Geçerliliği ve güvenilirliği sağlama aşamasında, velilerin ilkökul ve sınıf öğretmeni kavramlarına ilişkin oluşturdukları zihinsel imgeler ve oluşturulan zihinsel imgelere ilişkin gerekçeler eksiksiz olarak tablo haline dönüştürülmüştür. Ayrıca geçerliliği sağlamak için veri analiz süreci detaylı olarak aktarılmış, araştırmada elde edilen metaforlar için onu en iyi açıklayan gerekçelerden örnekler bulgular kısmında verilmiştir. Güvenirliği sağlama aşamasında ise ilkökul ve sınıf öğretmeni kavramına ilişkin elde edilen metaforlara ilişkin liste ve kategoriler uzman bir kişi tarafından incelenmiştir. Uzman kişinin yaptığı sınıflama ile araştırmacıların sınıflaması arasında karşılaştırma yapılmıştır. Miles ve Huberman (1994) tarafından geliştirilen formül ((görüş birliği/ görüş birliği + görüş ayrılığı) x 100) kullanılarak araştırmacı ile uzman arasındaki uyum değeri hesaplanmış olup bu uyum değerinin %91 olduğu ortaya çıkmıştır.

BULGULAR

Araştırmanın amacı doğrultusunda ilkökul birinci sınıf öğrenci velilerinin ilkökul ve sınıf öğretmeni kavramlarına ilişkin geliştirdikleri metaforlar ve ortaya çıkan kategoriler bu bölümde yer almaktadır.

Araştırmanın birinci problem durumu olan, “İlkokul birinci sınıf öğrenci velileri ilkökula ilişkin algılarını hangi metaforlar ve gerekçeleri kullanarak ifade etmişlerdir?” sorusunda ilişkin öğrenci velilerinin oluşturdukları metaforlar sonucunda belirlenmiş olan kategoriler Şekil 1’de yer almaktadır.

Şekil 1. İlkokul birinci sınıf öğrenci velilerinin ilkökul kavramına ilişkin oluşturdukları metaforlar

Şekil 1 incelendiğinde ilkökul birinci sınıfa yeni başlayan öğrenci velilerinin “ilkokul” kavramına ilişkin olarak geliştirdikleri metaforlardan oluşturulan kategoriler “büyüme ve olgunlaşma yeri (20)”, “sevgi ve dayanışma yeri (13)”, “bilgi ve aydınlanma yeri (11)”, “hoş

ve güzel bir yer (4)”, “bilinmez bir yer (1)” ve “kültürlenme ve şekillendirme yeri (1)” şeklindedir. İlkokul yeni başlayan öğrencilerin velileri “ilkokul” kavramını en fazla büyüme ve olgunlaşmanın olduğu bir yer olarak algılamalarında velilerin ilkokulu öğrencinin gelişimini sağlayacağı, onu hayata yönelik hazırlayacak bir yer olarak görmeleri sebep olarak söylenebilir.

Büyüme ve olgunlaşma yeri kategorisinde, “bahçe(5)”, “fıdan (2)”, “çiçek (2)”, “anne karnındaki bebek (1)”, “olgunlaşma süreci (1)”, “merdivenin birinci basamağı (1)”, “emekleyen çocuk (1)”, “binanın temelleri (1)”, “ilkler (1)”, “uçak pisti (1)”, “kuyumcu atölyesi (1)”, “yeni doğmuş bebek (1)”, “tohum (1)” ve “yolculuk (1)” metaforları bulunmaktadır. Bu kategoride yer alan metaforlara ilişkin ilkokul birinci sınıf öğrenci velilerinin görüşleri şunlardır;

V8: “Merdivenedeki ilk basamağa benzetirim. Çünkü öğrenim sürecindeki ilk aşamanın ilk adımı, ilk eğitimi.”

V13: “Emekleyen çocuğa benzetirim. Çünkü adım adım okumayı öğrendiği için.”

V18: “Binanın temeline benzetirim. Çünkü sağlam bir temel üzerine kurulsa eğitimi yetişen öğrenci de hem ahlaki hem hukuki yönden hem de vatanına milletine faydalı bir vatandaş olur. Sorumlulukların bilincinde üreten, özverili, özgüveni yüksek fertlerden oluşan toplumlar devletlerini güçlü tutar.”

V21: “Uçak pistine benzetirim. Çünkü öğrenci buradan havalanıp hayata kanatlarını açacaktır bu açıdan kalkışın sıhhatli olması elzemdir.”

V34: “Kuyumcu atölyesine benzetirim. Çünkü ilkokula gelen tüm öğrenciler içlerinde barındırdıkları maddenin kalitesine göre şekil alır ve değer kazanır.”

V49: “Anne karnındaki bebeğe benzetirim. Çünkü bebeğin fiziksel, bilişsel vb. birçok özelliği anne karnındayken şekil alır. Ve bebek dış dünyaya hazırlanır.”

Sevgi ve dayanışma yeri kategorisinde, “ev (10)”, “arılar (1)”, “yuva (1)” ve “bulut (1)” metaforları bulunmaktadır. Bu kategoride yer alan metaforlara ilişkin ilkokul birinci sınıf öğrenci velilerinin görüşleri şunlardır;

V39: “Bir buluta benzetirim. Çünkü seni sarmalar, sarmaladığı anda da hapsetmez, özgürdür, hayaller ile birlikte gökyüzünde yaşar.”

V45: “Eve benzetirim. Çünkü orada ev gibi sıcak ve sevgi vardır.”

V55: “Arılara benzetirim. Çünkü arılar çok çalışır ve çalışmalarının karşılığını güzel bir şekilde alır.”

V56: “Büyük bir eve benzetirim. Çünkü içi çocuklarla dolu, mutlu, neşeli aile gibi olurlar.”

Bilgi ve aydınlanma yeri kategorisinde, “bilgi yuvası (4)”, “arı kovanı (2)”, “yıldızlar topluluğu (1)”, “güneş (1)”, “cennet (1)”, “anahtar (1)” ve “eğlenceli kütüphane (1)” metaforları bulunmaktadır. Bu kategoride yer alan metaforlara ilişkin ilkokul birinci sınıf öğrenci velilerinin görüşleri şunlardır;

V15: “Bilgi yuvasına benzetirim. Çünkü öğrenciler birçok bilgiyi öğrenirler.”

V32: “Yıldızlar topluluğuna benzetirim. Çünkü ilkokul ışığıyla çocuklarımızı aydınlatır. Çocuklarımızın ilk okuyup yazmayı öğrendiği, toplumsal yaşama alıştığı, iyiyi kötüyü öğrendiği yer ilkokuldur.”

V60: “Arı kovanına benzetirim. Çünkü arıların bal yapmak için çalıştıkları gibi ilkokul öğrencileri de yeni bilgiler öğrenmek için o denli çok çalışır.”

V62: “Anahtara benzetirim. Çünkü çocuklarımız hayatın kapılarını ilkokulda okulda açmaya çalışıyor. Öğretmenlerin verdiği anahtarlar ile.”

V63: Cennete benzetirim. Çünkü çocuklar hem öğreniyor hem eğleniyor hem geleceğe hazırlı”yor. Okul demek hayati daha iyi kılan demek.”

Hoş ve güzel bir yer kategorisinde, “gökyüzü (1)”, “temiz bir sayfa(1)”, “peluş (1)” ve “kuş (1)” metaforları bulunmaktadır. Bu kategoride yer alan metaforlara ilişkin ilkökul birinci sınıf öğrenci velilerinin görüşleri şunlardır;

V5: “Gökyüzüne benzetirim. Çünkü bizim manzaramız dünyamız yetişen çocuklarımız.”

V12: “İlk defa elime aldığım bir sayfaya benzetirim. Çünkü tertemiz. Yazılmaya, çizilmeye boyamaya ve hayalindeki her şeyi yapman için hazır.”

V37: “Tatlı peluşlar benzetirim. Çünkü sevgi peluşları çok ama çok sevimli oldukları için.”

Bilinmez bir yer kategorisinde, “uzay (1)”, kültürlenme ve şekillendirme yeri kategorisinde “orkestra (1) metaforları bulunmaktadır. Bu kategoride yer alan metaforlara ilişkin ilkökul birinci sınıf öğrenci velilerinin görüşleri şunlardır;

V17: “Uzaya benzetirim. Çünkü uzay benim için ve herkes için bir bilinmezdir. Bunu araştırarak, merak ederek, okuyarak öğreniriz. Okul birçok bilinmeyeni anlamamıza yardımcı olan bir kurum, bir ilim ve bilim yuvası.”

V51: “Bir orkestraya benzetirim. Çünkü farklı farklı insanların bulunduğu ama amacın aynı yönde olduğu bir yerdir. İlkokulda kişiler ne kadar farklı olsa da söylenen, öğretilen şey aynıdır ve bir ahenk içinde yapılır.”

Araştırmanın ikinci problem durumu olan, “İlkokul birinci sınıf öğrenci velileri sınıf öğretmenine ilişkin algılarını hangi metaforları ve gerekçeleri kullanarak ifade etmişlerdir?” sorusunda ilişkin öğrenci velilerinin oluşturdukları metaforlar sonucunda belirlenmiş olan kategoriler Şekil 2’de yer almaktadır.

Şekil 2 incelendiğinde ilkökul birinci sınıf öğrenci velilerinin “sınıf öğretmeni” kavramına ilişkin olarak geliştirdikleri metaforlardan oluşturulan kategoriler “bilgi verici ve besleyici (17)”, “seven ve koruyan (16)”, “yetiştirici ve şekillendirici (13)”, “çalışkan ve mücadeleci (3)” ve “yol gösterici ve yönetici (3)” şeklindedir. İlkokul yeni başlayan öğrencilerin velileri “sınıf öğretmeni” kavramını en fazla bilgi verici ve besleyici olarak algılamalarında sınıf öğretmenlerinin bilginin alındığı bir hazine olarak algılamaları ve bu verilen bilginin arttırılmasını sağlayarak diğer bilgilere zemin hazırlayacak bir rollerinin bulunduğuna ilişkin velilerin algılarının olduğu söylenebilir.

Bilgi verici ve besleyici kategorisinde, “güneş (8)”, “kitap (2)”, “yapı taşı (1)”, “mum (1)”, “gecenin aydınlık yüzü (1)”, “kütüphane (1)”, “ay (1)”, “bilgisayar (1)” ve “Google (1)” metaforları bulunmaktadır. Bu kategoride yer alan metaforlara ilişkin ilkökul birinci sınıf öğrenci velilerinin görüşleri şunlardır;

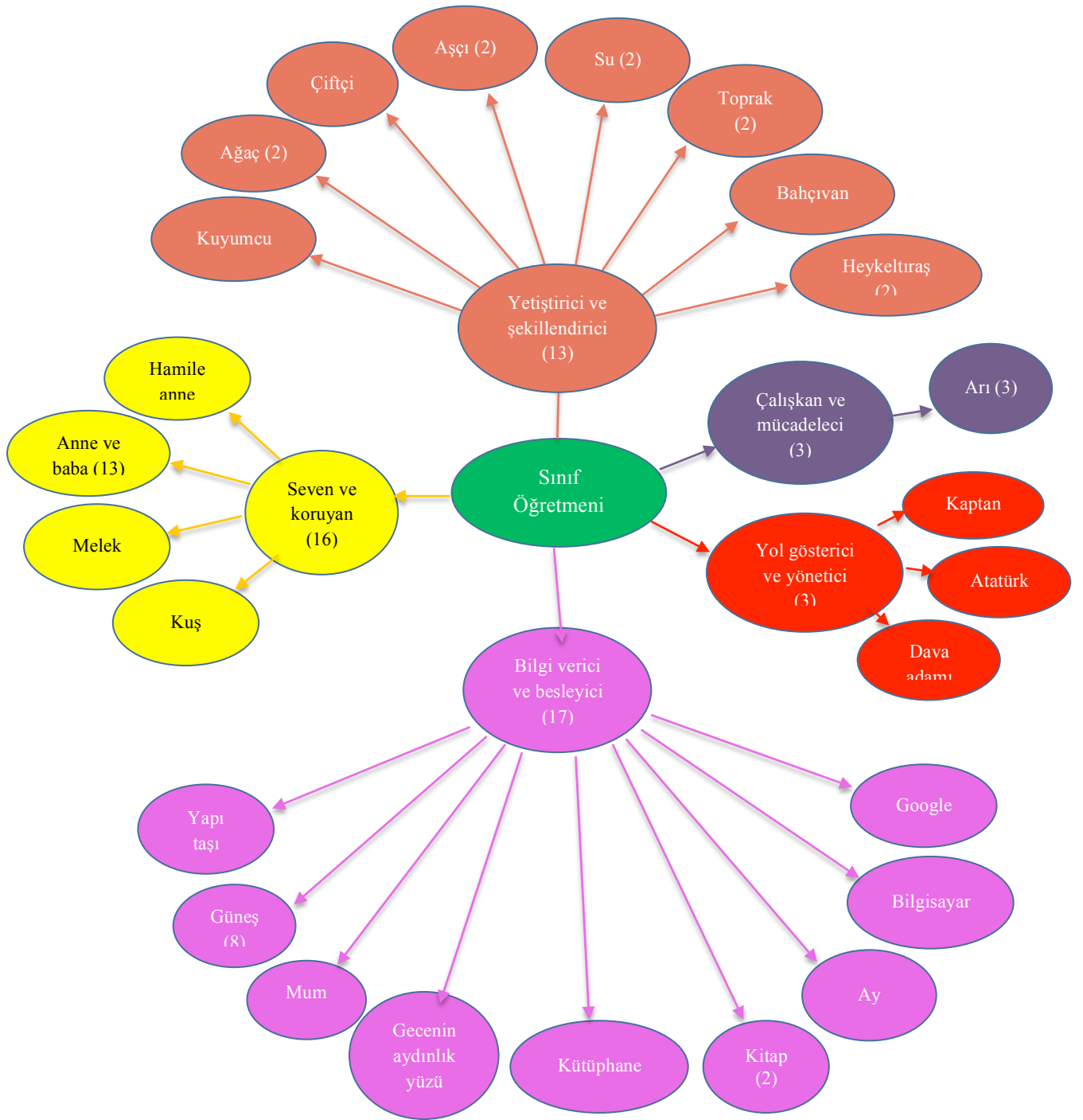
V1: “Gecenin aydınlık yüzüne benzetirim. Çünkü öğretmenler çocuklara harfleri, sayıları, yazı yazmayı, okumayı değil onlara hayattaki zorluklarla nasıl baş edeceğini de öğreten, onlara ışık tutan değerli insanlardır.”

V5: “Güneşe benzetirim. Çünkü bilgisiyile ışığıyla öğrencileri ısıtıyor, yol gösteriyor.”

V14: “Muma benzetirim. Çünkü öğrencileri aydınlartırken eriyen bir muma benzetiyorum. Ömürlerinin yarısı bu meslekte mum gibi eriyip gidiyor.”

V38: “Bir bilgisayara benzetirim. Çünkü onda her şey vardır. Donanımlıdır. Her aradığımızı buluruz. Arasındaki en önemli fark ise onun duyguları vardır. Sever ve sevmeyi öğretir, kucaklar, okşar. Çocuklara bizim yokluğumuzda hem anne hem babadır. Bir öğretmen çocuğun modelidir. Sevgiyle yaklaşırsa bir öğretmen çocuk onun gibi olmak ister. Onu örnek alır. Hepimizin unutamadığı bir ilkökul öğretmeni vardır. Adını andığımız da yüzümüzü gülümseten. Umarım benim çocuğum da bu duyguyu çok güzel bir şekilde yaşar.”

V43: “Google benzetirim. Çünkü ihtiyacımız olan bütün bilgileri içinde barındırır.”

Şekil 2. İlkokul birinci sınıf öğrenci velilerinin sınıf öğretmeni kavramına ilişkin oluşturdukları metaforlar

Seven ve koruyan kategorisinde, “anne ve baba (13)”, “hamile anne (1)”, “melek (1)” ve “kuş (1)” metaforları bulunmaktadır. Bu kategoride yer alan metaforlara ilişkin ilkökul birinci sınıf öğrenci velilerinin görüşleri şunlardır;

V49: “Hamile bir anneye benzetirim. Çünkü nasıl bir anne bebeğini dış dünyaya en sağlıklı, en güzel şekilde hazırlarsa ilkökul öğretmeni de öğrencinin eğitim hayatının temelini atar.”

V53: “Öğretici bir anne babaya benzetirim. Çünkü çocuklara bizden iyi her şeyi doğru bir şekilde öğretir.”

V63: “Bir meleğe benzetirim. Çünkü onlar sayesinde çocuklarımız okuyor bir iş sahibi oluyor. Onlar bir melektir onlar sayesinde geleceğimiz daha parlak olacak.”

Yetiştirici ve şekillendirici kategorisinde, “ağaç (2)”, “aşçı (2)”, “su (2)”, “toprak (2)”, “heykeltıraş (2)”, “kuyumcu (1)”, “çiftçi (1)” ve “bahçıvan (1)” metaforları bulunmaktadır. Bu kategoride yer alan metaforlara ilişkin ilkökul birinci sınıf öğrenci velilerinin görüşleri şunlardır;

V18: “Aşçıya benzetirim. Çünkü aşçılık severek isteyerek ve bilinçli olarak yapılırsa elindeki malzemeden muhteşem yemekler çıkarabilir, malzeme ziyan olmaz. Aşçı işini sevmezse, isteyerek yapmazsa, yapmış olmak için yaparsa elindeki malzemeyi ziyan eder, ortaya çok da iç açıcı olmaya ve çöpe gitmeye mahkûm olan yemekler çıkar ki sonradan ne kadar müdahale edilse de kendi tadını vermez.”

V19: “Meyve veren bir ağaca benzetirim. Çünkü ne çok sular, iyi bakar, öğretirse meyveleri o kadar taze ve güzel olur.”

V34: “İşini iyi yapan bir kuyumcuya benzetirim. Çünkü sınıf öğretmeni önüne getirilen öğrenciye içerdiği maddenin kalitesine göre şekil verir, değer verir ve mücevheri ortaya çıkarır.”

V54: “Bahçıvana benzetirim. Çünkü her çiçekle gülle ayrı ayrı ilgilenir ve yetiştirir.”

V59: “Heykeltraşa benzetirim. Çünkü bir bireyin şekillendiği, geliştiği yerdir ilkökul. Sınıf öğretmeni tıpkı bir çamurdan eser meydana getiren bir heykeltraş gibi öğrencisini şekillendirir, yol gösterir, öğretir, hayata hazır hale getirir.”

Yol gösterici ve yönetici kategorisinde “Atatürk (1)”, “kaptan (1)”, “dava adamı (1)”, çalışkan ve mücadeleci kategorisinde “arı (3)” metaforları bulunmaktadır. Bu kategoride yer alan metaforlara ilişkin ilkökul birinci sınıf öğrenci velilerinin görüşleri şunlardır;

V17: “Bir kaptana benzetirim. Çünkü dümeninin başına geçmiş yeni yerler keşfetmeye, yeni yolar göstermeye, doğru, güvenli bir yol almaya doğru adım adım sonuca ulaşmaya yardımcı olmak için.”

V37: “Kraliçe benzetirim. Çünkü sınıf öğretmeni tüm öğrencileri bir uyum içinde çalışmalarını için yönetir.”

V40: “Bir dava adamına benzetirim. Çünkü iyiyi, doğruyu, güzeli gösterendir. Medeniyetin kurucusu, bir kültür aktarıcısıdır, bir planlamacı, bir araştırmacı, bir öncü olarak görebiliriz.”

V42: “Gazi Mustafa Kemal Atatürk’e benzetirim. Çünkü o insana ilham verir.”

V47: “Arıya benzetirim. Çünkü öğretmen de çocuklara bir şeyler verebilmek için sürekli çalışır.”

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

İlkokul birinci sınıf öğrenci velilerinin ilkökul ve sınıf öğretmeni kavramlarına ilişkin algılarını belirlemek amacıyla geliştirilen metaforlar incelenmiş olup öğrenci velilerinin ilkökul ve sınıf öğretmenine ilişkin algılarının belli kategoriler altında toplandığı belirlenmiştir.

İlkokul birinci sınıfa yeni başlayan öğrencilerin velileri “ilkokul” kavramına ilişkin “büyüme ve olgunlaşma yeri (20)”, “sevgi ve dayanışma yeri (13)”, “bilgi ve aydınlanma yeri (11)”, “hoş ve güzel bir yer (4)”, “bilinmez bir yer (1)” ve “kültürlenme ve şekillendirme yeri (1)” kategorilerini ortaya koymuşlardır. Velilerin algıları incelendiğinde büyük çoğunluğunun ilkökula yönelik algılarının olumlu olduğu görülmektedir. Ancak araştırmaya katılan bir velinin ilkökulu “bilinmez bir yer” olarak belirttiği görülmekte olup bu durumu ilkökul kavramına ilişkin olumsuz bir algı olup bu algının ortaya çıkma nedeni olarak öğrencinin hiç

tanışmadığı, görmediği bir yer olarak okulu algılayabilecek olmasıdır. İlkokula ilişkin “büyüme ve olgunlaşma yeri” olarak algılanmasında öğrencilerin gelişim ve öğrenme bakımından büyük bir değişim geçirdiği, farklılaştığı ve davranışsal olarak olgunlaştığı bir yer olarak gördükleri söylenebilir. Velilerin “sevgi ve dayanışma yeri” olarak ilkokulu görmelerinin nedeni olarak öğrencilerin sevgi duyularının gelişmesinde ve birlikte iş yaparak dayanışma ruhunun kazanılmasında ilkokula değer verdikleri düşünülebilir. “Bilgi ve aydınlanma yeri” olarak ilkokulu algılayan velilerin bu algılarının oluşmasında öğrencilere ilkokulda bilgi verilmesi, yeni öğrenmeleri yaşayacak bir yer olarak görmelerinin etkili olduğu söylenebilir. Tulunay Ateş (2016) tarafından 4. ve 8. sınıf öğrencileri ile yapılan çalışmada okulun bilgi, sevgi ve güven verme yönlerinin vurgulandığı bulunmuş olup bu bulgu araştırmamızın sonucu ile benzerlik göstermektedir. Ayrıca, Saban (2008) tarafından yapılan çalışmada elde edilen sonuçlar incelendiğinde okul kavramına öğrenci, öğretmen ve öğretmen adayları bilgi ve aydınlanma yeri olarak belirtmiş olup bu bulgu da araştırmamız ile örtüşmektedir. İlkokulun “hoş ve güzel bir yer” olarak görülmesinde güzel vakit geçirilecek, eğlenceli bir öğrenme ortamı olarak algılanmasından kaynaklı olabilir. Bülbül ve Toker-Gökçe (2015) tarafından meslek lisesi öğrencilerinin okula yönelik algıları ile Aydın Elmas ve Demir (2018) tarafından 5. sınıf öğrencilerinin okula ilişkin metaforik algıları incelendiğinde okulu güzel bir yer olarak belirttikleri ortaya çıkmış olup bu sonuçlar çalışmamızın sonucu ile benzerlik taşımaktadır.

İlkokul birinci sınıfa yeni başlayan öğrencilerin velileri “sınıf öğretmeni” kavramına ilişkin “bilgi verici ve besleyici (17)”, “seven ve koruyan (16)”, “yetiştirici ve şekillendirici (13)”, “çalışkan ve mücadeleci (3)” ve “yol gösterici ve yönetici (3)” kategorilerini ortaya koymuşlardır. İlkokula yeni başlayan öğrencilerin velilerinin “sınıf öğretmeni” kavramına ilişkin olumlu algılara sahip oldukları söylenebilir. Öğrenci velileri sınıf öğretmenini “bilgi verici ve besleyici” olarak algılamalarının nedeni olarak okul yaşantısında öğrenciye ilk bilgiyi veren, okuma ve yazmayı öğreten, matematiksel temel becerileri kazandıran kişi olarak sınıf öğretmenlerini görmeleri söylenebilir. Aydın ve Pehlivan (2010) tarafından öğretmen adaylarının öğretmen kavramına ilişkin metaforik algılarını belirlemek için yapılan çalışmada öğretmenleri bilgi kaynağı olarak, Tulunay Ateş (2016) tarafından yapılan çalışmada da bilgi verici ve besleyici olarak öğretmenleri görmektedirler. Koç (2014), Saban (2004), Çelik, Çatalbaş ve Tomul (2014), Egüz ve Öntaş (2018) tarafından yapılan çalışmalarda katılımcılar öğretmeni bilgi verici olarak algılamaktadırlar. Bu sonuçlar araştırmamızda elde edilen sonuç ile benzerlik göstermektedir. Veliler sınıf öğretmenlerini “seven ve koruyan” olarak algılamalarında ise öğrenciye aile dışırasında sevgi değerinin verilmesinde ve çevreden gelebilecek zararlı etkenlere karşı çocuklarını korumada sınıf öğretmenlerinin önemli bir yere sahip olduğunu düşünmektedirler. Bundan dolayı sınıf öğretmenlerinin çocukları seven ve onları koruyan bir kişilik yapısında olmaları ve o şekilde öğrencilere yaklaşmaları gerekmektedir. Elde edilen bu sonuç Sezer Soydemir (2011), Turhan ve Yaraş (2013), Koç (2014), Çelik, Çatalbaş ve Tomul (2014), Tulunay Ateş (2016) tarafından yapılan çalışmalar ile benzerlik göstermektedir. Sınıf öğretmenlerine ilişkin öğrenci velileri “çalışkan ve mücadele edici”, “yol gösterici ve yönetici” olarak algılamaktadırlar. Araştırma sonuçlarımızdan çalışkan ve mücadele edici kategorisi Küçüktepe ve Gürültü (2014), Afacan (2011); yol gösterici ve yönetici olma kategorisi Çulha Özbaş (2012), Aslan (2013), Yıldırım Hacıbrahimoğlu (2016), Çocuk, Yokuş ve Tanrıseven (2015), Ekiz ve Koçyiğit (2015) tarafından yapılan çalışmalar ile benzerlik taşımaktadır. Velilerin böyle algılamalarında öğrencilerin rol model olarak aldıkları öğretmenlerin çalışkan bir kişilik olarak düşündükleri ve karşılıklarına çıkan zorlukları aşmada azimli olarak algıladıkları söylenebilir. Ayrıca öğrenci velileri öğrencilerin geleceklerini belirleme ve hayatlarını yönetebilme durumlarında da sınıf öğretmenlerinin önemli rollerinin olduğu söylenebilir. Araştırmamız sonucunda, ilkokulda

öğrencileri sevgi ve saygı içerisinde yetiştirecek, dayanışmaya imkan tanıyan bir yapıda olması, güzel vakit geçirmeye olanak sağlayan bir ortamın hazırlanması önerilebilir. Ayrıca gelecek araştırmalara yönelik okul ve öğretmenlerin bu beklentileri ne düzeyde karşıladığının araştırılması gerekmektedir.

KAYNAKÇA

- Afacan, Ö. (2011). Metaphors used by elementary science teacher candidates to describe "science" and "elementary science teacher. *Education Sciences*, 6(1), 1242-1254.
- Aslan, S. (2013). Birleştirilmiş sınıflarda görev yapan öğretmenlerin "öğretmen" kavramı ile ilgili algılarının metaforik incelenmesi. *Turkish Studies*, 8(6), 43-59.
- Aydın, M. (2005). *Eğitim yönetimi*. Ankara: Hatipoğlu Yayınları.
- Aydın, İ. S. ve Pehlivan, A. (2010). Türkçe öğretmeni adaylarının öğretmen ve öğrenci kavramlarına ilişkin kullandıkları metaforlar. *Turkish Studies*, 5(3), 818-842.
- Aydın Elmas, S. ve Demir, E. (2018). 5. sınıf öğrencilerinin okul olgusuna yönelik metaforik algıları. *Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 51 (3), 41-70.
- Aykaç, N. ve Çelik, Ö. (2014). Öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının eğitim programına ilişkin metaforik algılarının karşılaştırılması. *Eğitim ve Bilim*, 39(173), 328-340.
- Balcı, A. (2007). *Etkili okul okul geliştirme kuram uygulama ve araştırma* (4. baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Başaran, İ. E. (2007). *Eğitim bilimlerine giriş*. İstanbul: Ekinoks Kitapevi.
- Bean, R. M. (2020). Literacy leadership in a culture of collaboration. A. Dagen Swan, ve R. M. Bean (Ed.), *Best practices of literacy leaders keys to school improvment* içinde (2. baskı, s. 5-20). New York: The Guilford Press.
- Bek, Y. (2007). *Öğretmenin toplumsal/mesleki rolleri ve statüsü*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü: Edirne.
- Bülbül, T. ve Toker-Gökçe, A. (2015). Meslek lisesi öğrencilerinin metaforik okul algıları: İşlevselci bir yaklaşım. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16 (2), 273-291.
- Büyükkaya, C. E. (2019). *Farklı okul düzeylerindeki öğrencilerin öğretmen kavramına yönelik metaforik algıları* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü: Ankara.
- Çakmak, Z. (2019). *İlkokul öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ve iletişim becerileri arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul Aydın Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü: İstanbul.
- Çelik, K., Çatalbaş, G. ve Tomul, E. (2014). İlköğretim kurumu öğrencilerinin "sınıf öğretmeni" kavramına ilişkin metaforik algıları. *Akdeniz Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 16, 1-16.
- Çocuk, H. E., Yokuş, G. ve Tanrıseven, I. (2015). Pedagojik formasyon öğrencilerinin öğretmenliğe ilişkin öz-yeterlik ve metaforik algıları: Mersin Üniversitesi örneği. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12(32), 373-387.

- Çulha Özbaş, B. (2012). “Sosyal bilgiler öğretmeni olarak, ben kimim?” Sosyal bilgiler öğretmenlerinin mesleki kimliklerine yönelik görüşlerinin metafor analizi yoluyla incelenmesi. *Turkish Studies, 7(2)*, 821-838.
- Demirel, Ö. (2003). *Öğretme sanatı*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları
- Du Plessis, A. E., Cullinan, M., Gramotnev, G., Gramotnev, D. K., Hoang, N. T., Mertens, L., Roy, K., ve Schmidt, A. (2020). The multilayered effects of initial teacher education programs on the beginning teacher workforce and workplace: Perceptions of beginning teachers and their school leaders. *International Journal of Educational Research, 99(1)*, 1-18. doi:https://doi.org/10.1016/j.ijer.2019.09.010
- Egüz, Ş. ve Öntaş, T. (2018). Ortaokul öğrencilerinin “öğretmen” kavramına ilişkin kullandıkları metafor. *MSKU Eğitim Fakültesi Dergisi, 5 (1)*, 79-91.
- Ekiz, D. ve Koçyiğit, Z. (2013). Sınıf öğretmenlerinin “öğretmen” kavramına ilişkin metaforlarının tespit edilmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi, 21(2)*, 439-458.
- Guerrero, M. C. M. ve Villamil, O. S. (2002). Metaphorical conceptualizations of ESL teaching and learning. *Language Teaching Research, 6(2)*, 95–120.
- Kıral, E. (2015). Öğretmen adaylarının algılarına göre öğretmen metaforları. *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi, 6(1)*, 57-65.
- Koç, S. (2014). Sınıf öğretmeni adaylarının öğretmen ve öğretmenlik mesleği kavramlarına ilişkin metaforik algıları. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 15(1)*, 47-72.
- Küçüktepe, S. E. ve Gürültü, E. (2014). Öğretmenlerin “yapılandırmacı öğretmen” kavramına ilişkin algılarına yönelik metafor çalışması örneği. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 14(2)*, 282-305.
- MEB. (1973). *Milli Eğitim Temel Kanunu*. Ankara.
- Mohammed, S., Ferzandi, L. ve Hamilton, K. (2010). Metaphor no more: A 15-year review of the team mental model construct. *Journal of Management, 36(4)*, 876- 910.
- Nalçacı, A. ve Bektaş, F. (2012). Öğretmen adaylarının okul kavramına ilişkin algıları. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD), 13(1)*, 239-258.
- Oktay, A. (2007). Eğitimin temel kavramları ve eğitim düşüncesinin tarihsel gelişimi. A. Oktay (Ed.), *Eğitim bilimine giriş* içinde (s. 1-24). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Özdemir, S. (2000). *Eğitimde örgütsel yenileşme*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Özdemir, T. Y. ve Orhan, M. (2019). Öğretmenlerin okul, okul yöneticisi ve öğrenci velisi kavramlarına yönelik metaforik algıları. *Kuramsal Eğitimbilim Dergisi, 12(2)*, 701-726.
- Ritchie, S. D. (2013). *Metaphor (Key topics in semantics and pragmatics)*. London: Cambridge University Press.
- Saban, A. (2004). Giriş düzeyindeki sınıf öğretmeni adaylarının "öğretmen" kavramına ilişkin ileri sürdükleri metaforlar. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 2(2)*, 131-155.
- Saban, A. (2008). Okula ilişkin metaforlar. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi, 55*, 459-496.

- Saban, A., Koçbeker, B. N., ve Saban, A. (2006). Öğretmen adaylarının öğretmen kavramına ilişkin algılarının metafor analizi yoluyla incelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 6(2), 461-522.
- Sarıtaş, M. (2001). Sınıf yönetimi ve disiplinle ilgili kurallar geliştirme ve uygulama. L. Küçükahmet (Ed.), *Sınıf yönetiminde yeni yaklaşımlar* içinde (s. 47-90, 2. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Sezer Soydemir, Ş. (2011). *Okul öncesi öğretmen ve ebeveynlerinin birbirlerini ve okul öncesi çocuklarını nasıl algıladıklarının metaforlar yoluyla incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya
- Şirin, H. (2009). Okul ve özellikleri. S. Özdemir (Ed.), *Türk eğitim sistemi ve okul yönetimi* içinde (s. 49-76). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Thomas, L., ve Beauchamp, C. (2011). Understanding new teachers' Professional identities through metaphor. *Teaching and teacher Education*, 27(4), 762-769.
- Tulunay Ateş, Ö. (2016). Öğrencilerin okul ve öğretmen metaforları. *International Journal of Contemporary Educational Studies*, 2(1), 78-93.
- Turan S. (2015). İşini Bil Okuluna Sahip Ol. A. Açıklın, M. Şişman, ve S. Turan (Ed.), *Bir insan olarak okul müdürü* içinde (ss. 73-94). Ankara: Pegem Akademi.
- Turhan, M. ve Yaraş, Z. (2013). Öğretmen ve öğrencilerin öğretmen, disiplin, müdür, sınıf kuralları, ödül ve ceza kavramlarına ilişkin metafor algıları. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 23(1), 129-145.
- Türk Dil Kurumu. (2011). *Güncel Türkçe sözlük*. <http://www.tdk.gov.tr/index.php>.
- Yıldırım Hacıbrahimoğlu, B. (2016). Okul öncesi öğretmen adaylarının "uygulama öğretmeni" kavramına ilişkin zihinsel imgeleri. *Turkish Online Journal of Qualitative Inquiry*, 7(3), 245-278.